

valószínű, hogy XVI. Benedek a kiadás előtt *nem* olvasta az előszót? Ha azonban – és alighanem ebből kell kiindulni – megengedte ezeknek az udvari hódolatoknak a megjelenését, főképpen egy olyan könyvben, amely személyes hagyatékának számíthat, akkor milyen nagyra kell lennie utódával kapcsolatos frusztrációjának? Ténylegesen mi a helyzet a szerénységével, amelyet mindenfelől dicsőítenek? És mit ér az a hallgatási ígéret, amelyet ilyen látványosan megtörnek? Teljesen igaza van a *Stimmen der Zeit* jezsuita főszerkesztőjének, amikor azt mondja, jobb lenne, ha ez a könyv nem létezne.

AZ A PATETIKUS-MIMÓZASZERŰ HANGHORDOZÁS, amely végighúzódik a 250 könnyen olvasható interjúoldalon, annyira bosszantó, hogy

elfedi a könyv érdekes oldalait. Még egyszer felvillan/felragyog az egyház letűnt társadalmi formája, az érdeklődés ama németországi teológia iránt, illetve a rezonálás erre a teológiára, amelyet ma már nem lehet elképzelni. Némely szakaszok emberileg meghatóak, mivel felcsillan bennük Benedek magányossága. Az ember olykor elesodálkozik azon a teológiai platonizmuson, amely nem engedi, hogy akár olyan egzisztenciális katasztrófák is megkérdőjelezzék, mint például Auschwitz. A Paradicsomról alkotott elképzelések úgy jelennek meg mint gyermekkori emlékek újbóli feltámadásai, és megmutatják a gondolkodó és az imádkozó közötti szakadékot. A személyes spiritualitás és a tudományos teológia nincs mindig fedésben, „Isten filozófusának” estében sem.

Az ember becsukja a könyvet – és utolsó alkalommal csodálkozik el. Miközben XVI. Benedek mindig a kettős, XVI. Benedek/Joseph Ratzinger szerzői megnevezést használja minden személyes jellegű publikációjában (tehát hivatalos irataiban nem, de például Jézusról szóló könyveiben igen), vagyis ragaszkodik a pápai név és saját nevének finom megkülönböztetéséhez, ez a megkülönböztetés éppen az „utolsó beszélgetésekben” hiányzik. Meglehet, ezt mint formalitást figyelmen kívül lehet hagyni – de az is lehet, hogy ez a nyugalmazott pápa utolsó kísérlete arra, hogy „dogmatizálja” a maga látásmódját.

Michael Schrom

Forrás: Publik-Forum, 2016/18

Milyen a jó prédikáció?

Mivel Jézus követőinek valljuk magunkat, ezért a jó prédikációnak meg kell felelnie a jézusi elvárásoknak. Azaz jó hírt kell közölnie, azt az Evangéliumot, hogy a Teremtőnk feltétel nélkül szerető Isten.

Ebből következik néhány elvárás:

- A prédikáció csak akkor említse az olvasmányt, ha az erről a szerető Istenről szól, vagy Jézus gondolkodását, az akkori kortükörözi (semmi esetre se szóljon az olvasmányról, ha az az Ószövetség büntető Istenét említi, mert ez megzavarhatja az egyszerű hívőt; de a különböző, már tanítás-aktualitásokat vesztett mózesi történetek is csak zavarók lehetnek).

- Ugyanígy a prédikáció csak akkor említse a szentleckét, ha az összhangban van a jézusi gondolatokkal, az Evangéliummal.

- A prédikáció alapja mindig az Evangélium legyen, abból is az a gondolat, amit Jézus üzen. De ahhoz, hogy ez egyértelmű lehessen, mindig el kell mondania, meg kell magyaráznia, hogy Jézus korában mit értettek azon a tanításon, milyenek voltak a körülmények. Addig, amíg nem tudjuk, hogy miként gondolkodtak az akkori emberek, nem tudjuk tisztán felfogni a jézusi gondolatokat, szándékot. (Ha a saját gyerekemnek elmesélem, hogy lementem egy üveggel tejért, s a bol-

tos egy nagy kannából kimérte azt, akkor ő ezt biztosan nem érti! El kell mesélnem, hogy ifjú koromban nagy merőkanállal, kannából merték üvegbe a tejet.)

- A prédikáció foglalja össze, hogy Jézus mit akart mondani, miért mondta az adott tanítást, s mit mondana, ha ma ugyanolyan helyzetben itt lenne köztünk. MINDEN jézusi gondolat ma is aktuális, mai példakal magyarázható, mert bár eltelt 2000 év, mi mégsem változtunk.

- Mivel a tanítás a szerető Istenről szól, a prédikáció világítson rá helytelen cselekedeteinkre, jelezze a jó utat, büntudat keltése nélkül is adjon indítást a jobbá váláshoz. Teremtőnk nem azt akarja, hogy büntudatunk legyen, hanem azt, hogy ne vétkezzünk újra, s próbáljuk jóvátenni hibáinkat (tékozló fiú...).

- A jó prédikációban lehetőleg legyen egy mai jó példa, egy követendő cselekedet, személy, ami vagy aki azt jelzi, hogy nem lehetetlen a jézusi elvárásoknak megfelelni.

- A jó prédikáció sugározza, hogy aki elmondja, hisz benne. Elhangzása után a híveknek is hinniük kell, hogy ők is tudnának jézusi módon élni, csak akarni kell, csak hinni kell benne.

- A jó prédikáció lehetőleg annak a kis közösségnek szóljon, amelyik abba a templomba jár, s így magára ismer a prédikációban. De ne a „bűnösségén” legyen a hangsúly, hanem a változtatás képességén. Mivel Jézus azt mondta: „Te gyetek tanítványommá minden embert”, ezért egy-egy rövid prédikáció elkészítésére, elmondására a pap néha kérjen fel a közösségből egy bölcsőbb hívőt. Így tudja megfontolt gondolkodásra serkenteni őt, s a többieket is. Ha ez a beszéd esetleg tévedéseket tartalmaz, utána a pap még helyre tudja igazítani.

Milyen eredménye kell hogy legyen a jó prédikációnak?

- Az Evangéliumban lévő jézusi gondolatnak ki kell tartania a következő vasárnapig, a következő prédikációig, azaz a hétköznapi dolgos óráiban vagy legalább este jusson a hallgató eszébe.

- Akkor éri el tanító hatását, ha a hívő egy-egy élethelyzetben jó, azaz jézusi megoldást talál, mert eszébe jut a szószékből elhangzott tanítás.

- A jó prédikáció végén nem lógó orrú hívek hagyják el a templomot, hanem mosolygó, tette kész emberek – hisz Jó Hírt hallottak –, akik megpróbálják ma megvalósítani a kétezer évvel ezelőtti tanítást.

Nemes Ákos